

Mliekari k SLAK a transakčnej dani

Slovenskí prvovýrobcovia a spracovatelia mlieka majú za sebou ťažké obdobie v podobe neočakávaného útoku ochorenia slintačky a krívačky na Slovensku. Krízový scenár preveril vzťahy v mliečnej vertikále a ukázal, že vertikála prvovýroby a spracovania mlieka je na Slovensku najkonsolidovanejšou vertikálou, ktorá je schopná spoločne riešiť otvorené problémy, uctieva zmluvné vzťahy a spoločne komunikuje so slovenským spotrebiteľom pri propagácii slovenských mliečnych výrobkov.

Aj ťažkú situáciu, ktorú prinieslo ochorenie slintačky a krívačky, riešili spolu prvovýrobcovia so spracovateľmi tak, aby sa minimalizovali dôsledky na celú vertikálu. Napriek mnohým opatreniam prišlo Slovensko o cca 7 % produkcie surového kravského mlieka s koncentráciou na produkčnú oblasť juhozápadného Slovenska, kde táto strata tvorí až 13 % produkcie. Nemôžeme konštatovať, že je všetko v poriadku. S nástupom letných mesiacov sa cena surového kravského mlieka s mierne sa znižujúcim obsahom tuku a bielkovín znižuje. V súčasnom období však tento vývoj neočakávame. Znížená produkcia mlieka, dopyt po surovine v okolitých krajinách, najmä v Českej republike a vyššie ceny v okolitých krajinách prinúti slovenských spracovateľov surového kravského mlieka zabojovať o slovenskú surovinu a ponúknuť za ňu vyššiu cenu.

Okrem zvýšených nákladov na surovinu významne vstúpili do ekonomiky celého mliekarenského priemyslu zvýšené náklady spojené s manažovaním a dôsledkami ochorenia slintačky a krívačky v celkovej výške 1 milión eur. Na týchto nákladoch sa najvýznamnejšou mierou podieľajú straty z titulu porušenia obchodných vzťahov pri vývoze surového kravského mlieka, z porušenia obchodných vzťahov pri exporte mliečnych výrobkov a straty z titulu zákazu dovozu do krajín EÚ a tretích krajín v celkovom podiele 63,8 %. Zvýšené hygienické opatrenia predstavujú 21,3 % z celkových nákladov a ďalších 11 % tvoria náklady na zvoz mlieka v reštrikčných oblastiach. Zostávajúce 4 % si vynútilo prebalovanie mliečnych výrobkov, resp. zatvorenie podnikových predajní. Tieto neplánované náklady sa musia nevyhnutne premietnuť do ekonomiky každého podniku a budú jedným z určujúcich faktorov cenotvorby mliečnych výrobkov v nadchádzajúcom

období. Naviac, mliekari najväčšie finančné straty zaznamenali v obchodných vzťahoch a ostáva nám iba veriť, že sa tieto vzťahy úspešným porazením ochorenia slintačky a krívačky na Slovensku dostanú na predchádzajúcu úroveň.

Slovenskí spracovatelia mlieka a producenti mliečnych výrobkov vítajú vždy všetky kroky štátu, ktoré majú pomôcť sektoru poľnohospodárstva a potravinárstva. Takým krokom bolo zníženie DPH na potraviny. Súbežne s týmto pozitívnym krokom však v rámci konsolidácie prišla transakčná daň, ktorej dôsledky po prvom mesiaci účinnosti podniky mliekarenského priemyslu vyčíslili na cca 100 tis. eur. Znamená to, že na transakčnej dani mliekarenský priemysel zaplatí štátu minimálne 1,2 mil. eur ročne. Aj tieto zvýšené náklady musia mliekari kompenzovať, aby neuviedli celý priemysel do existenčnej straty.

Dá sa preto očakávať, že v kontexte uvedených informácií budú slovenskí mliekari postupne nútení zvyšovať ceny svojich mliečnych výrobkov. Je dôležité a veľmi si želáme, aby tak obchodníci, ako aj spotrebitelia nevyhnutnosť týchto krokov v záujme stabilizácie prvovýroby a spracovania mlieka na Slovensku pochopili a zostali slovenským mliečnym výrobkom verní.